

Jyllands-Posten, 29. december, 2009

Brug for teknisk revolution

Af Bjørn Lomborg

Her knap to uger efter afslutningen på de længe ventede forhandlinger på COP15 i København står vi tilbage med . . . ingenting. 12 dages endeløse taler, diplomatisk cirkus, protester, forhandlinger og forvirring sluttede med en historisk ligegyldig og indholdsløs erklæring. De fattigste lande fik et holdkæftbolsje på 25 milliarder dollars over de næste tre år, og vi andre fik et uforpligtende løfte om, at vores politikere i den kommende tid aggressivt vil krydse fingre for, at temperaturen ikke stiger over to grader.

Ekspertter, journalister, politikere og kommentatorer er i fuld gang med at finde syndebukke for det totale kollaps på COP15. Afhængig af den politiske agenda kan vi læse, at det er Lumumbas, Lars Løkkes, USA's senats, Kinas eller FN's skyld, men resultatet har meget længe været forudsigeligt. Kina og Indien har hele tiden fastholdt deres ret til vækst og fattigdomsbekæmpelse frem for CO₂-reduktioner. Samtidig har det lige så længe været klart, at USA ikke kommer til at vedtage en særlig skrap klimalov - det nuværende forslag sige en reduktion på 3-4 pct., og den kan blive meget svær at få igennem senatet.

Det kan nemt se ud, som om Indien, Kina og særligt USA er skurke i dette maskespil om CO₂-reduktioner, men i faktisk er de tre store spillere bare ærlige i forhold til de 187 lande, der underskrev den juridisk bindende Kyoto-protokol i 1997 og efterfølgende stort set undlod at leve op til den. Her 12 år efter Kyotos underskrivelse under stor festivitas, konfetti og skåltaler er kun 5 pct. af de lovede reduktioner gennemført.

Heller ikke dette er særligt overraskende: Vi har set det samme billede i 17 år, siden politikerne i Rio de Janeiro i 1992 lovede hinanden at skære dramatisk i CO₂-udledningerne i 2000 - hvilket de heller ikke gjorde. Rio, Kyoto og København understreger et grundlæggende problem: Øjeblikkelige og dramatiske CO₂-reduktioner kan kun opnås ved at øge prisen på energi fra fossile brændstoffer, der i dag står for 80 pct. af verdens energi, og så længe alternativerne er langt dyrere, så vil det betyde lavere produktivitet, dyrere varer og lavere vækst. Dramatiske CO₂-reduktioner nu, hvor der ikke er realistiske alternativer til fossile brændstoffer, vil altså give højere priser og på kort sigt øget arbejdsløshed. Hvis dette ikke var tilfældet, så var det næppe så svært at skære i CO₂-udledningerne eller få lavet en aftale på COP15.

Vi kan godt blive ved med at bilde hinanden ind, at øjeblikkelige og dramatiske CO₂-reduktioner nemt kan lade sig gøre, og at det faktisk er billigt eller gratis, men samtlige seriøse økonomiske analyser viser, at dette er forkert. Det er også tankevækkende, at Morgenavisen Jyllands-Posten mandagen efter COP15 sammenbruddet kan fortælle, at det ville have kostet hver eneste danske boligejer 35.000-60.000 kroner, hvis der var blevet lavet en aftale på COP15, hvor EU havde lovet 30 pct. reduktioner i 2030.

Skal vi så være skuffede? Faktisk ikke. Den globale opvarmning er virkelig og menneskeskabt, og vi bør forholde os konstruktivt og realistisk til dette problem. Den barske lektie fra COP15 er, at verden er hverken villig eller i stand til at skære væsentligt i CO₂-udledninger på kort sigt. Heldigvis kan den totale kollaps for internationale aftaler om dramatiske og øjeblikkelige CO₂-reduktioner netop vise sig at være den øjenåbner, der skal til for, at vi holder op med at udstede tomme, politisk populære løfter og i stedet søge en effektiv og realistisk løsning, der i løbet af det næste halve århundrede kan udfase de fossile brændstoffer.

Det, der er brug for, er en teknologisk revolution, hvor CO₂-neutral energi gøres så billig og tilgængelig, at hele verden - inklusive inderne, brasilianerne, russerne og kineserne - vil have en fordel af at skifte til CO₂-neutrale energikilder. Opgaven er sværere, end de fleste påstår, men langt fra umuligt. I dag udgør alternative energikilder som sol og vindenergi 0,6 pct. af verdens energiforbrug, og det internationale energiagentur, IEA, anslår, at andelen af alternative energikilder i 2030 vil være vokset til yderst beskedne 2,2 pct. I samme periode vil vores udledning af CO₂ være vokset med 40 pct. og vores forbrug af kul med over 50 pct.. Det er altså en kæmpeopgave, vi har foran os, og velmenende postulater om at nutidens ineffektive og dyre solceller og vindmøller blot skal have flere subsidier for at løse problemet, er i bedste fald ønsketænkning.

I en analyse foretaget for Copenhagen Consensus Center i juli 2009, undersøgte klimaøkonomerne professor Chris Green og Isabel Galiana fra McGill University den aktuelle situation for CO₂ -- neutrale energikilder - herunder kernekraft, vindenergi, solenergi og geotermisk energi - og kom til nogle foruroligende konklusioner (analysen kan hentes og læses på www.fixthecclimate.com).

Baseret på den nuværende udvikling og fremskridt konstaterede de, at selv med en overordentligt voldsom satsning, så kan CO₂ neutrale energikilder ikke bringe os i nærheden af en stabilisering over århundredet - den vil kun bringe os mindre end halvejs i 2050 og kun en brøkdel af vejen hen imod 2100. Den nødvendige teknologi vil simpelthen ikke være klar i form af skalerbarhed og stabilitet.

I mange tilfælde er den mest grundlæggende forskning og udvikling stadig påkrævet. For Kyoto-landene har brøkdelen af penge fra statsbudgettet til forskning og udvikling ikke været stigende indenfor de sidste år, og faktisk er brøkdelen faldet dramatisk siden 1980'erne. Imens CO₂ udledningerne fortsætter deres himmelflugt med stort set uformindsket kraft, og vi udsteder tomme løfter, er denne nødvendige teknologiske revolution ikke engang tæt på at komme i gang.

Løsningen er at investere massivt i det teknologiske gennembrud, som indenfor det kommende halve århundrede skal give os CO₂-neutral energi i et omfang og til en pris, der gør, at alle vil ønske at skifte over. En beskeden og langsomt voksende skat på CO₂ på omkring 30 kr. pr. ton vil hverken forhindre vækst eller klimaforandringer, men den vil kunne finansiere en 50-dobling af vores nuværende forskning og udvikling i CO₂-neutral energi og dermed give os det nødvendige teknologiske løft, der skal til for at løse den globale opvarmning samtidigt med, at udviklingslandene får mulighed for at blive rigere og løfte mange flere millioner mennesker ud af ydmygende fattigdom.

Billig energi fra fossile brændstoffer har været motoren i den fabelagtige fremgang, verden har oplevet i det 20. århundrede. I den rige del af verden har vi opnået en fantastisk velstand, og i udviklingslandene er hundredvis af millioner blevet løftet ud af den værste fattigdom. Det er dog alt for tidligt at stoppe op. Unicef anslår, at 25.000 børn dør hver eneste dag på grund af fattigdom, og mere end halvdelen af vores medmennesker lever under ydmygende vilkår, hvor de sulter, drikker beskidt vand, mangler elektricitet og lever et alt for kort liv i sygdom og elendighed. Menneskehedens opgave bør være at søge løsninger, der kan hjælpe disse medmennesker til et langt bedre liv samtidigt med, at vi forholder os konstruktivt og realistisk til den globale opvarmning.

Hovedløse og urealistiske løfter om øjeblikkelige og dramatiske CO₂-reduktioner tjener ingen og vil i værste fald blot gøre livet endnu hårdere for de mange medmennesker, der har brug for udvikling og vækst. Forhåbentlig kan de gode viljers åbenlyse kollaps på COP15 hjælpe os med at indse, at der skal søges en anden strategi, der både kan skabe en bedre verden og takle den globale opvarmning.